

**Infant Mental Health
in een CIG**

Studiedag 'kleine mensen in een
grote wereld' – 17/11/2017

Véronique Blomme
Jasmine Deproost

CIG Ten Anker
Oostende

Inhoud workshop

- Prille ontwikkeling van het zelf
- IMH-visie
 - Neurobiologie/wetenschap
 - Zorgdragende omgeving?
 - Belangrijk in ouder-kind relatie
 - Ambivalentie in ouder-kind relatie
- Werkveld IMH
 - Interventiestrategieën
 - Verschillende contexten
 - Slot
- Casuïstiek

**De prille ontwikkeling
van het “zelf”**

Daniel Stern

- **Affectregulatie systeem:**
van co-regulatie naar **zelfregulatie**
- **Ontstaan van gehechtheid**
 - Wederzijds proces tussen baby (wenen, lachen,...) en ouder (strelen, vasthouden, troosten)
 - Ontwikkeling van het zelf, los van de ander
 - Ambivalentie tussen nabijheid en afgrenzing van geboorte

Systeme onder druk??

- Bij verwaarlozing : opbouw negatief internwerkmodel
 - Intergenerationele overdracht verstoorde gehechtheid
 - Kans op psychopathologie (borderline, depressie,...)
 - Intergenerationele kansarmode
 - Middelengebruik, partnergeweld

 Risicovolle ouders

VISIE IMH

- Multidisciplinair professioneel veld van onderzoek , praktijk en beleidsvormen . (WAIMH, DAIMH)
- Doel:- verlichten van lijden ifv ontw.taken
 - vergroten van sociale en emotionele competenties van jonge kinderen-
 - bevorderen van de kwaliteit van de ouder- kind relatie
- Interventie houdt bij het jonge kind ook altijd preventie in

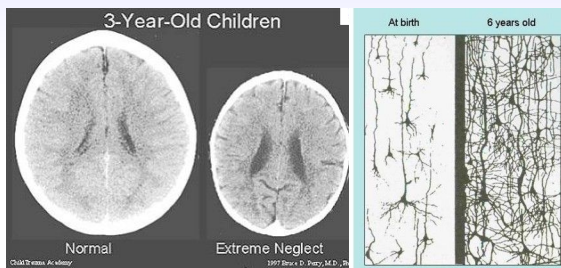
Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat jonge kinderen capaciteiten hebben om:

- emoties te ervaren , te uiten en te reguleren
- in relatie te treden en intimiteit uit bouwen
- de omgeving exploreren en deze beïnvloeden

Zorgdragende omgeving
Belang van ouder-kindrelatie
Vroegen ervaringen vormen basis voor verdere ontwikkeling (blauwdruk)

■ Neurobiologie: plasticiteit van de hersenen

Zorgdragende omgeving ?

- Iedereen is ouder op zijn eigen unieke manier (goed genoeg ouderschap).
- De manier waarop de relaties met ouders zich, in de vroege kindertijd, ontwikkelen heeft een invloed op: emotionele regulatie
sociale relaties
ontwikkeling van een zelfwaarde gevoel
mentaliserings vermogen

- De wereld komt binnen via de ouder. Deze geeft in eerst instantie betekenis aan die wereld. (zowel positieve als negatieve elementen zoals armoede, psychische problemen,..)
- Vanuit de manier waarop het kind de relatie ervaart , ontwikkelt het kind een intern werkmodel.
- Dit intern werkmodel bepaalt de manier waarop het kind in relatie treedt.

Belangrijk in ouder- kind relatie

- Kijken naar de signalen die het kind geeft, hier de betekenis achter zoeken.
- Proberen afstemmen op de noden van het kind.
- **Match en Mismatch.**
- Belangrijk om te **herstellen.**
- Belangrijk om te blijven zoeken naar afstemming.

Ouderschap is ambivalent

- Geboorte van een gezin, alles verandert .
- Roze wolk blijkt niet roos te zijn maar vol spug, vieze pampers en slaaptkort....
- Iedereen heeft een idee wat “men” denkt hoe ouderschap ingevuld moet worden. Geeft een innerlijk druk : doe ik het goed?
- Verlangens , verwachtingen , hoop en angst vloeien door elkaar. (the motherhood/fatherhood constellation)

Werkveld IMH:

Een aantal uitgangspunten:

- **Optimale groei en ontwikkeling ontstaat in zorgende en veilige relaties: waar? Gezin, Pleeggezin, leefgroep?**
- **Ervaringen van eerste levensjaar basis voor verdere ontwikkeling gedurende de rest van het leven (blauwdruk)**
- **Interventie houdt bij jong kind ook altijd preventie in**

- **De geboorte en zorg geeft een gezin mogelijkheden tot groei en verandering**
- **Vroege gehechtheidsrelatie kunnen verstoord worden door ouderlijke voorgeschiedenis. (Ghosts in the Nursery, Fraiberg)**
- **Reductie risicofactoren, versterken protectieve factoren.**
- **Bewaken van continuïteit in de zorg**

Vanuit IMH

Probeert de ouder – kind relatie te begrijpen

↓

hoe het gedrag er van buiten uitziet
hoe het gedrag van binnen voelt

↓

tegenoverdracht
betekenis zoeken voor het gedrag
dit doe je vanuit je eigen persoonlijkheid, gevoelens

Interventie strategieën

- Kunnen nadenken over wat het kind in relatie met zijn ouders voelt of ervaart
- Kunnen nadenken over gedachten en gevoelens van de ouders betreft de grote verantwoordelijkheid en de noodzakelijke veerkracht die het ouderschap verwacht.
- Luisteren naar het verleden dat zich voordoet in het hier en nu

- Aandacht voor onopgeloste trauma's
- Aandacht voor de geschiedenis van de baby
- Kunnen samenwerken met andere disciplines
- Kennis betreft de ontwikkeling van het kind
- Observeren "Esther Bick"
- Holding en containment

Rekening houdend met

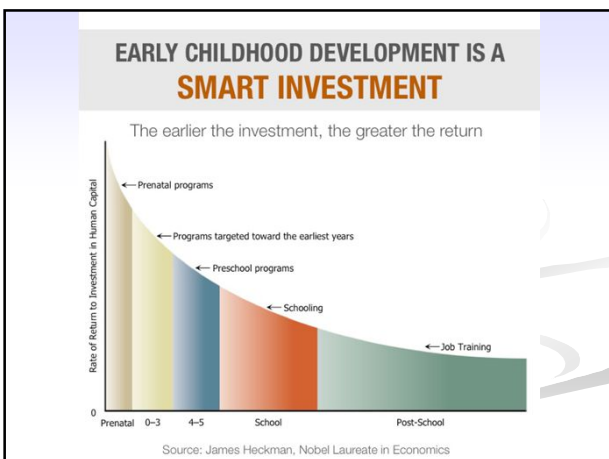
- **Biologische context:** genetische factoren, temperament, eigenheid, fysische status
- **Ontwikkelingscontext:** kennis van de ontwikkeling, afwijkingen detecteren (complex door individuele verschillen in ontwikkelingsstappen, vooral bij afw. gedrag)
- **Omgevingscontext:** gezin, familie, cultuur, netwerk

“ It takes a community to raise a child”

- **Relationele context:** de biologische , ontwikkelings- en omgevingscontext krijgen vorm via de ouder-kind relatie
- Warmte, zorgzaamheid, responsiviteit en consistentie in de O-K relatie leidt tot veilige gehechtheid.
- Relatie = Buffer voor risicofactoren
vb warme zorg voor premature baby helpen reguleren van driftbuien

Tot slot

- Ouders houden van hun kinderen en kinderen houden van hun ouders !!!
- Elke ouder doet zijn best om een zo goed mogelijke ouder te zijn.
- Perspectief van IMH is begrijpen zonder oordelen.
- Zoeken naar beschermende en krachtige factoren in de ouder- kind relatie.

Casuïstiek

Aanmelding

- Aanmelding Vertrouwenscentrum Kindermishandeling
- Ongeplande zwangerschap derde kindje
- Reeds twee dochters in pleegzorg
- 'Nu wil ik het wel goed doen'
- 'In hoeverre kan ik mijn mamarol opnemen?'

Situatie bij aanmelding

- Laura
 - 28 jaar
 - Zware rugzak (instellingsverleden, achtergelaten als kind, misbruik)
 - Borderlineproblematiek, grenzeloos, impulsief
 - In stress: vluchten of automutieren
 - Humor, zelfinzicht

Situatie bij aanmelding

- Febe
 - 4 maanden
 - Emotionele tekorten in relatie tot mama → uit zich in een regulatieproblematiek
 - Teruggetrokken, weinig appel op omgeving
 - Lage spiertonus
 - Verschiet snel, snel gespannen & onrustig
 - Overstrekken of hoofdje afwenden
- Te weinig herstel in mismatch
- Neiging naar ontwikkeling van vermijdende gehechtheid

Proces

- Psycho-educatie: druppeltjes, ontw.taken...
- Babymassage
- Delen van de zorg → 'It takes a community to raise a child'
- Duplo's rond 'Ghosts in the Nursery'

Proces

- 'Speaking for the baby'
- Samen betekenis zoeken achter gedrag: via VHT & samen op de speelmat
- Emotional Availability Scale (EAS)
- Psycho-educatie: gehechtheidscirkels & toepassing via spel
- Sherborne, snoezelen, baby yoga

Proces

- Afname ontwikkelingslijsten
- Intrapersoonlijk proces + Lineham → crisisplan
Laura
- Samen met VK → Crisisplan Febe
- Verhuis naar studio → overstap naar alleen
wonen

Proces

- Febe:
 - ↗ emotionele ontwikkeling
 - **Zelfregulatie:** Kalm, gereguleerd en binnen 2 min. over frustratie heen Behield in stressituaties kwetsbaarheid op zelfregulatie

Proces

- Ouder-kind:
 - Meer spontane spelmomenten
 - Laura kijkt in verwondering naar haar dochter
 - Gedeeld plezier
 - In stress: kwetsbaarheid op gehechtheidscircels → Crisisplannen!

Proces

- Ouder-kind relatie: herstel naar twee oudere dochtertjes
 - Tweemaandelijks bezoek met middelste dochter
 - Uitwisseling van tekeningen met oudste dochter
- (Cfr. 'Iedere geboorte is een nieuwe kans')

Situatie in het hier en nu

- Ouder-kind maakten overstap naar alleen wonen en zijn nog samen
- Zorg vroeger te zwaar → tijd met dochter is nu een afleiding om niet tot crisis te komen
- Nog 6 maanden mobiele begeleiding door ons CIG
 - Proces bestendigen
 - Verder zoeken naar netwerk verruimen

Vragen?

Still Face